

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

សំណុំរឿង

លេខ: ០៧២/០១៦/២០០៣

ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

សេចក្តីសម្រេច

លេខ: ០៥៦/០០៧/២០០៣ កបធ.ច

ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២៩៧/០៦ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះសារលិខិត របស់សម្តេចក្រុមព្រះ **នរោត្តម រណឫទ្ធិ** ប្រធានគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច លេខ ៦៨១ ហសប/ជស ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ផ្ទេរសិទ្ធិជូន ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** អគ្គលេខាធិការរង ប្រធានគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច ដើម្បីជាតំណាងក្នុងរឿងប្តឹងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ក្នុងបណ្តឹងលេខ ៦៦៥ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញពាក្យបណ្តឹងរបស់ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** អគ្គលេខាធិការរងគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច លេខ ៦៦៥ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ប្តឹងពិគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ដែលមិនបានបំពេញភារកិច្ចរៀបចំការបោះឆ្នោតឱ្យស្របតាមបទបញ្ជា នីតិវិធី ក្រមសីលធម៌ និង ច្បាប់បោះឆ្នោត ដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញទទួលបាននៅថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ០៨:៣៥ នាទី
- បានឃើញលិខិតរបស់គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច លេខ ៦៦៧ ហសប.សណ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ឧទ្ទេសនាមលោក **សុន អរុណ** ជាប្រធានការិយាល័យមេធាវី និង លោក **ម៉ី ប័ន្ទាសាសា** ជាប្រធានផ្នែករដ្ឋបាលមេធាវីរបស់គណបក្ស ដើម្បីបំពេញភារកិច្ចដាក់ពាក្យបណ្តឹង និង ទំនាក់ទំនងជាមួយក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញកំណត់ហេតុសួរយកចម្លើយ ដែលបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើពាក្យបណ្តឹងរបស់គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិចកាល

ពីថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

- បានឃើញកំណត់ហេតុសួរយកចម្លើយ ពីតំណាងគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត កាលពី ថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញលិខិតពឹងពាក់មេធាវី លេខ ៦៧៩ ហសប.សណ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** អគ្គលេខាធិការរងគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច សុំឱ្យមេធាវី ៦ រូប ដើម្បីជាតំណាងក្នុង ពេលសវនាការរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញលិខិតលេខ ០៨.១៦៨៦/០៣ គ.ជ.ប ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ឯកឧត្តម **អ៊ឹម ស៊ុនស្រី** ប្រធានគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ចាត់តាំងតំណាង គ.ជ.ប ឱ្យចូលរួមក្នុងសវនាការជំនុំជម្រះ របស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និង លិខិតលេខ ០៨.១៦៩០/០៣/គ.ជ.ប ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ឯកឧត្តម **អ៊ឹម ស៊ុនស្រី** ប្រធានគណៈកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោត ស្តីពីការបន្ថែមសមាជិក គ.ជ.ប ចំនួន ៣ រូប ដើម្បីចូលរួមក្នុងសវនាការជំនុំជម្រះរបស់ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ។

ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់សមាជិករបាយការណ៍

ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់ចូចចម្លើយ

ក្រោយពីបានពិភាក្សាគ្រប់គ្រងតាមច្បាប់ហើយ

- យល់ឃើញថា ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** តំណាងគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច បានដាក់បណ្តឹងមកក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ មានលក្ខណៈ អាចទទួលយកមកពិនិត្យបាន ដោយផ្អែកតាមមាត្រា ១៣៦ ថ្មីនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងមាត្រា ២៥ នៃព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យ ប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- យល់ឃើញថា បណ្តឹងនេះបានដាក់ក្នុងរយៈពេល ៧២ ម៉ោង បន្ទាប់ពីការប្រកាសលទ្ធផលបណ្តោះ អាសន្នរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត
- យល់ឃើញថា ការចោទប្រកាន់របស់គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច ចំពោះគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតអំពី ការមិនបានបំពេញភារកិច្ចរៀបចំការបោះឆ្នោតឱ្យស្របតាមបទបញ្ជា នីតិវិធី ក្រមសីលធម៌ និង ច្បាប់បោះឆ្នោត មាន ០៥ ចំណុច គប្បីយកបញ្ហាទាំងនេះមកពិចារណាបន្តបន្ទាប់តាមករណីនីមួយៗ
- យល់ឃើញថា មុនពេលយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោត ពុំមានច្បាប់ណាហាមឃាត់មិនឱ្យគណបក្សនយោបាយ ធ្វើការចែកអំណោយដល់ប្រជាពលរដ្ឋឡើយ ។ នៅពេលយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោតរហូតដល់ ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣ មានលេចបញ្ហាចែកអំណោយដើម្បីទិញសន្លឹកឆ្នោតតែបញ្ហាទាំងនោះក៏បានត្រូវបណ្តាគណបក្ស និង គណៈកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោតគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់បានដោះស្រាយមួយចំនួន ហើយមួយចំនួនទៀត ពុំមាន ភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីចោទប្រកាន់ ។ ក្នុងសវនាការជំនុំជម្រះនេះ ពុំឃើញមានភស្តុតាងអំពីបញ្ហានេះ ឱ្យបាន ច្បាស់លាស់ឡើយ
- យល់ឃើញថា វត្តមានអាជ្ញាធរដែនដីដូចជាអភិបាលស្រុក-ខណ្ឌ មេឃុំ ចៅសង្កាត់ និង មេភូមិ ដែលនៅកន្លែងខ្លះ ត្រូវ បានចោទប្រកាន់ថារំលោភលើសេចក្តីណែនាំរួមរបស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ និង គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការ បោះឆ្នោតនោះ ត្រូវបានដោះស្រាយទៅតាមទីកន្លែងរួចស្រេចអស់ហើយ ជាមួយនឹងគណបក្សនយោបាយ

គណៈកម្មការបោះឆ្នោតគ្រប់ថ្នាក់រួចហើយ

- យល់ឃើញថា បញ្ជីបោះឆ្នោតនៅការិយាល័យនានាមានខ្លះចន្លោះ ខ្លះដោយអចេតនា ខ្លះដោយបច្ចេកទេសប៉ុន្តែ ភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរពុំកើតមានឡើយនៅទូទាំងប្រទេស
- យល់ឃើញថា ការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងការិយាល័យ និង ការបិទផ្សាយទីតាំងការិយាល័យបោះឆ្នោត ដែលត្រូវបានចោទ ថា មិនអនុវត្តតាមមាត្រា ៨៦ នៃច្បាប់បោះឆ្នោត និងការបិទបញ្ជីបោះឆ្នោតនៅតាម ការិយាល័យមិនបានគ្រប់ ២៤ ម៉ោង មុនថ្ងៃបោះឆ្នោត ជាបណ្តឹងមិនមានមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ លើកលែងតែករណីតិចតួច ដែលមានការប្តូរ កន្លែងមុនថ្ងៃបោះឆ្នោត ទៅកន្លែងដែលជិតបំផុត ដើម្បីសម្របសម្រួលតាមច្បាប់ តាមការជាក់ស្តែង និង ទឹកស្រព ដែលជាករណីប្រធានស័ក្តិ ដោយមានការឯកភាពជាមួយ គណបក្សនយោបាយនានា ពិសេសគណបក្សធំទាំងបី ។ អ្នកមិនបានទៅមើលឈ្មោះមុនថ្ងៃបោះឆ្នោត មានការពិបាកខ្លះ ប៉ុន្តែអាចបោះឆ្នោតបាន ។ ករណីទាំងនេះ មិនបង់ ឱ្យមានភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរជះឥទ្ធិពលទៅលើលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតទូទាំងប្រទេសឡើយ
- យល់ឃើញថា ការអះអាងរបស់គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិចថាបណ្តឹងរបស់គណបក្សនេះ ត្រឹម ១ ភាគ៤ តែប៉ុណ្ណោះត្រូវ មន្ត្រីគណៈកម្មាធិការរៀបចំការបោះឆ្នោតថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ និង ខេត្ត ក្រុង យកមកដោះស្រាយ ៣ ភាគ ៤ ទៀត មិនបានយកមកដោះស្រាយទេ ។ បណ្តឹងរបស់គណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិចទាំងប៉ុន្មាន សុទ្ធសឹងបានពិចារណាពីខាងលើរួច ហើយនៅកន្លែងខ្លះមានភាពមិនប្រក្រតីតិចតួច ប៉ុន្តែមានមូលហេតុគ្រប់គ្រាន់ខាងផ្លូវច្បាប់ និង ជាក់ស្តែងព្រមទាំង មិនជះឥទ្ធិពលដល់លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតឡើយ ។ ចំពោះបញ្ហានេះការដោះស្រាយរបស់ គណៈកម្មាធិការជាតិ រៀបចំការបោះឆ្នោត ដែលឆ្លើយក្នុងអង្គសវនាការ បញ្ជាក់ថាៈ មានបណ្តឹងមួយចំនួនត្រូវបានបញ្ចប់រួចហើយ នៅ ត្រឹមគណៈកម្មាធិការឃុំ សង្កាត់រៀបចំការបោះឆ្នោត ឯមួយចំនួនទៀតត្រូវបានបញ្ចប់ត្រឹមគណៈកម្មាធិការខេត្ត-ក្រុង រៀបចំការបោះឆ្នោត មានបណ្តឹងតិចតួចណាស់ដែលប្តឹងមកគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតហើយគណៈ កម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតបានដោះស្រាយរួចរាល់អស់ហើយ ។ ចំពោះពាក្យបណ្តឹងដែលអះអាងថា នៅ សល់បណ្តឹង ៣ ភាគ ៤ ទាក់ទង នឹងភាពមិនប្រក្រតីមិនទាន់ត្រូវបានដោះស្រាយនោះ ពុំមានភស្តុតាង គ្រប់គ្រាន់ មកបញ្ជាក់នោះទេ ។

សម្រេច

ចំពោះមុខចុងចម្លើយ កំណែមុខដើមបណ្តឹង

ប៉ុន្តែចាត់ទុកជាចំពោះមុខ

- មាត្រា ១ :** បដិសេធពាក្យបណ្តឹងរបស់ ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** តំណាងគណបក្សហ៊្វុនស៊ិនប៉ិច លេខ ៦៦៥ ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ប្តឹងពីគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត ដែលថាមិនបានបំពេញភារកិច្ចរៀបចំការ បោះឆ្នោតឱ្យស្របតាមបទបញ្ជា នីតិវិធី ក្រមសីលធម៌ និង ច្បាប់បោះឆ្នោត ។
- មាត្រា ២ :** បដិសេធពាក្យបណ្តឹងរបស់ ឯកឧត្តម **ល្វីក ប៊ុនសែន** ដែលទាមទារឱ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញប្រកាសបដិសេធ លទ្ធផលបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣ ។
- មាត្រា ៣ :** សេចក្តីសម្រេចនេះប្រកាសនាសវនាការជាសាធារណៈនៅរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

ជា សេចក្តីសម្រេចស្ថាពរវិទ្យុស្ត្រីតវ៉ា ហើយមានអានុភាពអនុវត្ត ទៅលើអំណាចទាំងអស់ ដែលមានចែងនៅ ក្នុង
រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
ជ. ក្រុងប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និង ជ. ក្រុងប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ
ប្រធាន

ប៊ិន ឈិន